

Бранка Докнић

Саветовање у Раденцима, Словенија, 28–30. март 2007.

Саветовање архивских посленика у Раденцима, које организује Покрајински архив у Марибору, спада у ред најстаријих и најзначајнијих окупљања са некадашњег југословенског простора. Овогодишњи сусрет, двадесет девети по реду, окупио је велики број излагача и гостију који су током три дана изнели искуства у раду у својим архивима, али и будуће планове.

Угодан лет до Брника употпуњује радост због поновног сусрета са Љубљаном. Добродошлица је употпуњена гостопримством директора Архива Словеније др Матевжа Кошира.

Иако поздравни, говори домаћина, директорке Покрајинског архива у Марибору др Славице Товшак и државног секретара Министарства културе Словеније др Јелке Пиркович, представљају програмски оријентир за будући рад у архивској служби Словеније. Уводна сесија била је испуњена предавањима колега из Архива Словеније, који су изнели искуство пред које их је ставио нови закон о архивској грађи (усвојен августа 2006), као и уредбе изведене из тог закона. На првој паузи у холу сале отворена је изложба о пола века Архива Словеније. Заједнички ручак тражи одмарање, али и после подне сала је пуна знатижељних слушаалаца о новим и старим дилемама класификовања архивске грађе. Велики број излагача условио је скраћивање излагања. Сва предавања већ су публикована. Сутрадан ујутро предавања о две упоришне тачке чувања и заштите архивске грађе – и конзервацији и дигитализацији, потом о могућностима формирања аудиовизуелних архива, о едукацији и стварању оптималних услова за перманентно образовање архивског кадра (у свим степенима – од стручног до научног). После подне, другог дана саветовања, уприличен је излет у Горичка брда. Домаћа храна, мед, рано пролеће, лепо дружење, све до вечере. Последњег, трећег дана – најмање времена, а највише предавача; разноврсност тема из конкретне архивске праксе држи пажњу до последњег тренутка, поготово што је на реду и моје излагање о предностима заједничке валоризације и презентације културних добара које поседују архиви, библиотеке и музеји. Иако су интегралне верзије предавања већ одштапане у пригодном зборнику, сви се труде да и скраћена верзија буде што пријемчивија за слушаоце. Теме су: инспекцијски послови у циљу заштите грађе, нове законске регулативе, сарадња у формирању заједничких листа категорија, проблем одабирања и чувања архивске грађе, пописивање архивске грађе, формирање инвента-

ра, стање у фондовима државних министарстава, оснивања академских студија из архивистике, презентовање стандарда које Европска унија даје за тзв. нерегистроване архиве, па до услова и друштвених вредности које су претпоставка за доступност информација, као и стварање објективних и кадровских услова за заједничке пројекте институција покретне културне баштине.

Брзо напуштамо аутопут, па кроз словеначка брда идемо на љубљански аеродром. Удобан лет, авион испуњен младим људима, пре мрака смо у Београду.

Саветовање, или допунско едуковање, како су овај скуп назвали организатори, са свеобухватном темом *Технички и садржински проблеми класичног и дигиталног архивирања* (Tehnički in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja), било је огледан пример домета савремене архивистике, али и показатељ стварног стања, односно статуса, потреба и намера сваког архива понаособ. Без обзира на постојеће појединачно стање (кадровско и материјално), основица модерне архивистике, као делатности којој је примарни задатак чување историјских докумената за будућност, заснива се на законски уређеном канцеларијском пословању (ма на ком медију био запис), и на електронској заштити грађе (дигитализација и микрофилм). У том циљу је неопходно код стваралаца грађе запослити добро едуковане и одговорне архивисте, а у архиву где је грађа депонована и доступна истраживачима проширити и унапредити сектор класичне и електронске заштите, као и могућност електронске доступности што већег броја архивских документа. На овај начин ваљано одрађена примарна валоризација ствара услове за дуготрајан и разноврстан процес научне валоризације архивског документа, као научног и културолошког феномена.